

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ • ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΝΟΜΑ:

Βαθμός

ΗΜ/ΝΙΑ: 18 / 11 / 2023

ΤΜΗΜΑ:

%

ΚΕΙΜΕΝΑ

- I. Tandem puella, longa mora standi **fessa**, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: “ego libenter tibi mea sede cedo”. Hoc dictum paulo post res ipsa confirmavit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit; postea is puellam in matrimonium duxit.
- II. Sapientem nec paupertas nec dolor prohibet, nec eae res, quae imperitos avertunt et praecipites agunt. Tu illum premi putas malis? Utitur! Non ex ebore tantum Phidias sciebat facere simulacra; ex aere quoque faciebat. Si marmor illi obtulisses, si viliores materiam, fecisset tale, quale ex illa fieri **optimum** posset.
- III. Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur. Cuius voluntati nemo obviam ire audebat; solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marius. Etsi senex et corpore infirmo sum, semper tamen meminero urbem Romam et Italiam a Mario conservatam esse.
- IV. Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis? Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antiqui, sed sic loquere, ut viri aetatis nostrae; atque id quod a C. Caesare scriptum est, habe semper in memoria et in pectore: «tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inauditum».
- V. Nonnulli sunt in hoc ordine, qui aut ea, quae imminet, non videant, aut ea, quae vident, dissimulent: qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt; quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, **crudeliter** et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των υπογραμμισμένων αποσπασμάτων.

Μονάδες **20**

B2. Να παρουσιάσετε την οριοθέτηση των εποχών και των περιόδων της ρωμαϊκής λογοτεχνίας, σύμφωνα με την περιγραφική διαίρεση.

Μονάδες **10**

B3. μητριαρχία (απόσπασμα I), καπιταλισμός (απόσπασμα II), ακτιβιστής (απόσπασμα II), βούληση (απόσπασμα III), κονσέρβα (απόσπασμα): Να εντοπίσετε στα λατινικά αποσπάσματα που σας δόθηκαν έναν ετυμολογικά συγγενή τύπο για κάθε μία από τις παραπάνω ελληνικές λέξεις.

Μονάδες **10**

Γ1.α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- **fessa:** την αφαιρετική πτώση του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
- **materteram:** την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
- **Hoc dictum:** τη δοτική πτώση της συνεκφοράς στον ίδιο αριθμό
- **praecipites:** την ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού
- **tale:** τον ίδιο τύπο στα άλλα γένη
- **senex:** τη γενική πτώση στον πληθυντικό αριθμό
- **verbum insolens:** την αιτιατική πτώση της συνεκφοράς του πληθυντικού αριθμού

Μονάδες **10**

β. Να εντοπίσετε το αντωνυμικό επίθετο που υπάρχει στην πρώτη ημιπερίοδο του αποσπάσματος **V**, να το καταγράψετε (μονάδα 1) και στη συνέχεια να σχηματίσετε τον αντίστοιχο τύπο στα άλλα γένη (μονάδες 4).

Μονάδες **5**

Γ2. α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται. (Για τους περιφραστικούς τύπους, όπου δεν ζητείται γένος, να διατηρηθεί το γένος του τύπου του κειμένου).

- **occupata:** την αφαιρετική πτώση του σουπίνο
- **coegerat:** το απαρέμφατο του παρακειμένου
- **iudicaretur:** τον αντίστοιχο τύπο στην ενεργητική φωνή

- **noluit:** το ίδιο πρόσωπο στον άλλο αριθμό
- **loquere:** το β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα
- **aluerunt:** τη μετοχή του μέλλοντα [στην ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος]
- **nascentem:** το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου
- **animadvertissem:** τον ίδιο τύπο στην παθητική φωνή
- **factum esse:** το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού
- **fateatur:** το απαρέμφατο του ενεστώτα

Μονάδες 10

β. «Nam... in matrimonium duxit.»: Να εντοπίσετε τον τύπο του αποθετικού ρήματος που υπάρχει στο απόσπασμα, να τον καταγράψετε (μονάδες 2) και στη συνέχεια να σχηματίσετε τα πρόσωπα του πληθυντικού αριθμού στην οριστική του παρακειμένου (μονάδες 3).

Μονάδες 5

Δ1. quam Metellus [...] multum amavit: Να χαρακτηρίσετε την πρόταση συντακτικώς (μονάδες 4) και στη συνέχεια να τη μετασχηματίσετε σε μετοχικό σύνολο (μονάδες 2).

Μονάδες 6

Δ2. Si marmor illi obtulisses: Να γράψετε την απόδοση που αντιστοιχεί στην παραπάνω υπόθεση και να επισημάνετε τι δηλώνει ο υποθετικός λόγος που σχηματίζεται (μονάδα 1). Στη συνέχεια να κάνετε τις αναγκαίες μετατροπές, ώστε ο υποθετικός λόγος να δηλώνει υπόθεση ανοικτή στο μέλλον (μονάδες 2).

Μονάδες 3

Δ3. ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur: Να μετασχηματίσετε την παραπάνω πρόταση σε συντακτικά ισοδύναμη φράση, αξιοποιώντας την πρόθεση **gratia** και αιτιολογώντας την απάντησή σας.

Μονάδες 2

Δ4. « Sic ergo vive, ut viri antique »: Να επισημάνετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά τον β' όρο σύγκρισης (μονάδες 2). Ποιος είναι ο α' όρος (μονάδα 1);

Μονάδες 3

Δ5. Να εντοπίσετε στο απόσπασμα III μία δευτερεύουσα εναντιωματική και μία δευτερεύουσα παραχωρητική πρόταση. Να τις καταγράψετε (μονάδες 2) και να δικαιολογήσετε την εκφορά τους (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Δ6. quae vident: Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες **2**

Δ7. secuti: Να γράψετε το είδος της μετοχής και να την αναλύσετε στο αντίστοιχο είδος δευτερεύουσας πρότασης με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Μονάδες **6**

Δ8. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τις έντονα **σημειωμένες** λέξεις/φράσεις των κειμένων.

- **fessa**
- **optimum**
- **nascentem**
- **crudeliter**

Μονάδες **4**